

Beskyttelses- og risikofaktorer

	Risikofaktorer	Beskyttelsesfaktorer
Individuelle	<ul style="list-style-type: none"> • Høyt fravær • Vanskelig temperament • Svake verbale og sosiale ferdigheter • Hyperaktivitet og konsentrasjonsvansker • Er sky – trekker seg tilbake og virker utrygg • Nevrologisk/genetisk svikt eller skade • Være vitne til eller utsatt for vold • Uvanlig høy forekomst av aggressiv og opposisjonell atferd • Vansker med å etablere aldersadekvate vennskap • Utsatt for omsorgssvikt eller overgrep 	<ul style="list-style-type: none"> • Gode verbale og sosiale ferdigheter • Har hobbyer/interesser og får bekreftelse på et talent gjennom disse aktivitetene • Avbalansert og ikke hissig temperament • Godt selvbilde • Kreativitet
Familie	<ul style="list-style-type: none"> • Ettergivende eller aggressiv oppdragelse • Uklare grenser og forventninger til barnet • Langvarig og høyt konfliktnivå mellom familiemedlemmer • Manglende oversikt og oppfølging av barnet • Vold, kriminalitet eller rus hos foreldrene • Samlivsbrudd • Svak eller usikker emosjonell tilknytning til foreldrene • Fysisk straff, seksuelt misbruk, omsorgssvikt 	<ul style="list-style-type: none"> • Omsorgsfull og konsekvent oppdragelse • Ikke- aggressiv og voldelig oppdragelse • God emosjonell tilknytning til minst en forelder eller annen person i familien • Foreldre som har høgskoleutdanning eller høyere og er i jobb • Et godt forhold og jevnlig kontakt med sine søsken • God kommunikasjon og godt samspill i familien
Venner	<ul style="list-style-type: none"> • Rusbruk og kriminalitet hos venner • Andre barn og unges forsterkning av antisosial atferd • Lav sosial status hos venner • Avvisning fra jevnaldrende 	<ul style="list-style-type: none"> • Tilknytning til prososiale jevngamle/venner

Skole/ barnehage	<ul style="list-style-type: none"> • Uklare regler og inkonsekvent regelhåndhevelse • Uklare forventninger og lite oppmuntring av prososial atferd • Mobbing • Dårlig klasseledelse • Dårlig klassemiljø • Negativ og konfliktfylt relasjon mellom elev og lærer • En barnehage eller skole som preges av høyt sykefravær eller utskiftninger av ansatte, lite struktur og dårlig kontakt mellom voksne og barn 	<ul style="list-style-type: none"> • Et fåtall klare felles regler og regelhåndhevelse • Tydelige forventninger og hyppig oppmuntring av prososial atferd • Autoritativ klasseledelse (støttende, relasjonsorientert, tydelig, konsekvent) • God tilhørighet • Positiv relasjon til lærer • Skoleomfattende handlingsplan for forebygging/håndtering av problematferd og for å fremme sosial kompetanse • Utvikle kompetanse og positive aktiviteter • En barnehage eller skole preget av inkludering i barnemangfoldet, gode relasjoner mellom de ansatte og barna, en klar struktur og god kontakt mellom barnehage/skole og hjemmet • Foreldre som engasjerer seg i barnas skolegang
Nærmiljø	<ul style="list-style-type: none"> • Et belastende nærmiljø med mye arbeidsledighet, kriminalitet og rusmisbruk • Lav sosial kontroll • Dårlig boforhold, fattigdom • Kriminelle og voldelige rollemodeller 	<ul style="list-style-type: none"> • Enighet om de grunnleggende verdiene i oppdragelsen av barnet mellom de som er aktive i omsorgen for barnet (barnehage, besteforeldre, foreldre) • Fravær av sosial fattigdom og fravær av store sosiale forskjeller • Sosialt fellesskap og kontroll • Minst én betydningsfull voksen og prososiale venner

(Kilde: Østre Toten kommune).